Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (šiesta komora)

zo 6. februára 2025 *

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Ochrana finančných záujmov Európskej únie – Nariadenie (ES, Euratom) č. 2988/95 – Nezrovnalosti – Článok 3 – Premlčacia doba – Dĺžka a začiatok plynutia tejto doby – Vnútroštátna právna úprava stanovujúca päťročnú premlčaciu dobu, ktorá plynie odo dňa zistenia nezrovnalosti“

Vo veci C-42/24,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Symvoulio tis Epikrateias (Štátna rada, Grécko) z 29. decembra 2023 a doručený Súdnemu dvoru 22. januára 2024, ktorý súvisí s konaním:

Emporiki Serron AE – Emporias kai Diathesis Agrotikon Proionton

proti

Ypourgos Anaptyxis kai Ependyseon,

Ypourgos Agrotikis Anaptyxis kai Trofimon,

SÚDNY DVOR (šiesta komora),

v zložení: predseda šiestej komory A. Kumin, sudcovia I. Ziemele a S. Gervasoni (spravodajca),

generálny advokát: M. Campos Sánchez-Bordona,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

– Ypourgos Anaptyxis kai Ependyseon a Ypourgos Agrotikis Anaptyxis kai Trofimon, v zastúpení: E. Leftheriotou a A. Vasilopoulou, splnomocnené zástupkyne,

– grécka vláda, v zastúpení: E. Leftheriotou a A. Vasilopoulou, splnomocnené zástupkyne,

– Európska komisia, v zastúpení: T. Adamopoulos, M. Konstantinidis a C. Valero, splnomocnení zástupcovia,

* Jazyk konania: gréčtina.

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 3 nariadenia Rady (ES, Euratom) č. 2988/95 z 18. decembra 1995 o ochrane finančných záujmov Európskych spoločenstiev (Ú. v. ES L 312, 1995, s. 1; Mim. vyd. 01/001, s. 340) a zásady právnej istoty.

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi spoločnosťou Emporiki Serron AE – Emporias kai Diathesis Agrotikon Proionton (ďalej len „spoločnosť Emporiki Serron“) na jednej strane a Ypourgos Anaptyxis kai Ependyseon (minister pre rozvoj a investície, Grécko) a Ypourgos Agrotikis Anaptyxis kai Trofimon (minister pre rozvoj vidieka a potraviny) na druhej strane, ktorý sa týka vrátenia finančnej pomoci, ktorú táto spoločnosť získala na nákup a odzrňovanie bavlny.

Právny rámec

Právo Únie

3 Tretie odôvodnenie nariadenia č. 2988/95 stanovuje:

„… treba brániť vo všetkých oblastiach činom, ktoré poškodzujú finančné záujmy [Európskej únie]“.

4 Podľa článku 1 tohto nariadenia:

„1. Na účely ochrany finančných záujmov [Únie] sa týmto prijíma všeobecná úprava týkajúca sa jednotných kontrol a správnych opatrení a sankcií, ktoré sa týkajú protiprávneho konania s ohľadom na právo [Únie].

2. ‚Nezrovnalosť‘ je akékoľvek porušenie ustanovenia práva [Únie] vyplývajúce z konania alebo opomenutia hospodárskeho subjektu, dôsledkom čoho je alebo by bolo poškodenie všeobecného rozpočtu [Únie] alebo rozpočtov [ňou] spravovaných, buď zmenšením, alebo stratou výnosov plynúcich z vlastných zdrojov vyberaných priamo v mene [Únie] alebo neoprávnenou výdajovou položkou.“

5 Článok 3 tohto nariadenia znie:

„1. Premlčacia doba konania je štyri roky od času spáchania nezrovnalosti uvedenej v článku 1 ods. 1 Odvetvové predpisy však môžu ustanoviť kratšie obdobie, ktoré však nesmie byť kratšie ako tri roky.

V prípade pokračujúcej alebo opakujúcej sa nezrovnalosti, premlčacia doba začína plynúť odo dňa, keď sa nezrovnalosť skončila. V prípade mnohoročných programov plynie premlčacia doba až do úplného skončenia programu.

Premlčacia doba sa prerušuje pri akomkoľvek akte príslušného orgánu, o ktorom je daná osoba upovedomená a týka sa vyšetrovania alebo právneho konania v súvislosti s nezrovnalosťou. Premlčacia doba začína plynúť znova po každom akte prerušenia.

Premlčanie sa však stane účinným najneskôr v deň, keď vyprší dvojnásobok premlčacej doby bez toho, aby príslušný orgán uložil sankciu, s výnimkou prípadu, keď bolo správne konanie prerušené v zmysle článku 6 ods. 1.

2. Lehota na vykonanie rozhodnutia ukladajúceho správnu sankciu je tri roky. Toto obdobie sa začína dňom, keď sa rozhodnutie stáva konečným.

Prípady prerušenia premlčacej doby a prerušenia správneho konania sú upravené príslušnými ustanoveniami vnútroštátneho práva.

3. Členské štáty si zachovávajú možnosť uplatňovať dlhšie doby a lehoty ako tie, ktoré sú ustanovené v odsekoch 1 a 2 v tomto poradí.“

Grécke právo

6 Článok 102 Nómos 2362/1995 peri Dimosiou Logistikou, eleghou ton dapanon tou kratous kai alles diatakseis (zákon č. 2362/1995 o normách vo verejnom účtovníctve, kontrole štátnych výdavkov a iných ustanoveniach) (FEK A’ 247/27.11.1995) s názvom „Vrátenie neoprávnených platieb“ stanovuje:

„Financovanie, pomoc alebo dotácie vyplatené fyzickým alebo právnickým osobám a subjektom v rámci politík [Únie] z vnútroštátnych prostriedkov alebo prostriedkov … [Ú]nie únie štát vymáha, ak príslušné orgány zistia, že boli vyplatené neoprávnene alebo nezákonne.

Tieto ustanovenia sa vzťahujú aj na sumy vyplatené do dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona.

Vymáhané sumy sa považujú za príjmy štátneho rozpočtu a vyberajú sa v súlade s ustanoveniami platného zákona o vymáhaní verejných príjmov.

Platné ustanovenia o správnych, donucovacích a súdnych opatreniach na vymáhanie štátnych príjmov sa uplatňujú aj v tomto prípade.“

7 Článok 103 tohto zákona s názvom „Premlčacia doba štátnych pohľadávok“ stanovuje:

„Vymáhanie súm uvedených v predchádzajúcom článku podlieha premlčacej dobe piatich rokov odo dňa, keď bola zistená neoprávnenosť alebo nezákonnosť vyplatenia, pokiaľ ustanovenia práva [Únie] neustanovujú inak.

Na vyúčtované sumy sa vzťahuje premlčacia doba 20 rokov, pokiaľ ustanovenia práva [Únie] nestanovujú inak.

Ustanovenia o pozastavení, prerušení a účinkoch premlčania stanovené v tomto zákone, ktoré sa vzťahujú na štátne pohľadávky, sa primerane vzťahujú na pohľadávky uvedené v tomto článku, pokiaľ ustanovenia práva [Únie] neustanovujú inak.“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

8 V priebehu roka 2001 bola spoločnosti Emporiki Serron poskytnutá finančná pomoc z Európskeho poľnohospodárskeho usmerňovacieho a záručného fondu (EPUZF) na nákup a odzrňovanie bavlny na obdobie 2000 – 2001. Táto spoločnosť ukončila svoju činnosť v júni 2001 a vstúpila do likvidácie.

9 Kontroly v sídle spoločnosti Emporiki Serron sa uskutočnili 4. a 5. júla 2006 a v období od 31. októbra do 2. novembra 2006. Pri týchto kontrolách sa zistilo, že žalobkyňa nemala žiadnu evidenciu o predaji 3 618 balov odzrnenej bavlny, čo zodpovedá viac než 750 000 kilogramom odzrnenej bavlny.

10 Dňa 14. júla 2009 prijal minister pre rozvoj vidieka a potravín rozhodnutie o vymáhaní pomoci poskytnutej spoločnosti Emporiki Serron vo výške 322 568,90 eura spolu s úrokmi, ktoré zodpovedajú vyššie uvedeným 3 618 balom odzrnenej bavlny.

11 Trimeles Dioikitiko Protodikeio Athinon (Správny súd v Aténach rozhodujúci v trojčlennom senáte, Grécko), na ktorý táto spoločnosť podala žalobu proti tomuto rozhodnutiu, toto rozhodnutie zrušil z dôvodu, že nebola dodržaná štvorročná premlčacia doby stanovená v článku 3 ods. 1 prvom pododseku nariadenia č. 2988/95. Tento súd totiž usudzoval, že článok 103 zákona č. 2362/1995, ktorý za začiatok plynutia premlčacej doby považuje deň, keď bola nezrovnalosť zistená, a nie, ako stanovuje článok 3 nariadenia č. 2988/95, deň, keď k nej došlo, je v rozpore s týmto posledným uvedeným článkom. Vylúčil preto uplatňovanie článku 103 zákona č. 2362/1995.

12 Trimeles Dioikitiko Efeteio Athinon (Odvolací správny súd v Aténach rozhodujúci v trojčlennom senáte, Grécko), na ktorý grécky štát podal odvolanie, zrušil prvostupňový rozsudok. Tento súd totiž zastával názor, že článok 3 ods. 3 nariadenia č. 2988/95 umožňoval prijať ustanovenie, akým je článok 103 zákona č. 2362/1995. Usudzoval, že podľa tohto posledného uvedeného článku premlčacia doba začala plynúť 29. novembra 2006, keď kontrolór ministerstva pre rozvoj vidieka a potravín vypracoval svoju správu. Na základe toho dospel k záveru, že ku dňu rozhodnutia o vymáhaní pomoci, teda k 14. júlu 2009, neuplynula päťročná premlčacia doba uplatniteľná podľa vnútroštátneho práva. Rozhodol preto, že finančná pomoc bola vyplatená neoprávnene.

13 Emporiki Serron podala na Symvoulio Tis Epikrateias (Štátna rada, Grécko), vnútroštátny súd, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, odvolanie proti rozsudku vydaného Dioikitiko Efeteio (Odvolací správny súd), pričom tvrdila, že Elegktiko Synedrio (Dvor audítorov, Grécko) prijal riešenie, ktoré je v rozpore s riešením prijatým v tomto rozsudku vo veci, v ktorej bola napadnutá zákonnosť aktu o finančnej oprave.

14 Vnútroštátny súd uvádza, že Elegktiko Synedrio (Dvor audítorov) následne v pléne rozhodol, že článok 103 zákona č. 2362/1995 je v súlade s článkom 3 nariadenia č. 2988/1995, ako aj so zásadami proporcionality a právnej istoty, keďže celková doba, ktorá uplynula medzi dňom vzniku nezrovnalosti a ukončením s ňou súvisiaceho správneho konania o vymáhanie, je primeraná a táto dĺžka nepresahuje absolútnu premlčaciu dobu stanovenú v článku 3 ods. 1 štvrtom pododseku tohto nariadenia.

15 Vnútroštátny súd spresňuje, že k nezrovnalosti, o ktorú ide v spore, ktorý prejednáva, došlo najneskôr 20. alebo 30. júna 2001, a tak v čase prvej kontroly vykonanej v júli 2006 štvorročná premlčacia doba stanovená v článku 3 ods. 1 nariadenia č. 2988/95, v prípade, že sa uplatňuje, už uplynula.

16 Za týchto podmienok Symvoulio Tis Epikrateias (Štátna rada) rozhodla prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Je v súlade s ustanoveniami článku 3 nariadenia č. 2988/95 a so všeobecnou zásadou právnej istoty vnútroštátne ustanovenie, akým je článok 103 zákona [č. 2362/95], ktoré nielenže stanovuje päťročnú premlčaciu dobu na vymáhanie neoprávnených [platieb] hospodárskym subjektom v dôsledku konania alebo opomenutia týchto subjektov, ktorého následkom je alebo by mohla byť ujma pre všeobecný rozpočet [Únie] alebo rozpočty [ňou] spravované, ale tiež stanovuje ako začiatok plynutia tejto premlčacej doby okamih zistenia neoprávnenosti alebo nezákonnosti vyplatenia namiesto okamihu spáchania nezrovnalosti?

2. Ak vnútroštátna právna úprava stanovuje v zmysle článku 3 ods. 3 nariadenia č. 2988/95 dlhšiu premlčaciu dobu, než je štvorročná premlčacia doba stanovená v článku 3 ods. 1 tohto nariadenia, majú sa ustanovenia článku 3 ods. 1 štvrtého pododseku [vykladať] v tom zmysle, že stanovujú maximálnu osemročnú premlčaciu dobu pre žiadosť o vrátenie neoprávnene alebo nezákonne vyplatenej pomoci od okamihu, keď došlo k spáchaniu nezrovnalosti, alebo v tom zmysle, že stanovujú maximálnu premlčaciu dobu, ktorá [sa rovná] alebo je dvojnásobkom dlhšej premlčacej doby stanovenej vnútroštátnou právnou úpravou?

3. V prípade kladnej odpovede na prvú otázku a odpovede na druhú otázku v tom zmysle, že článok 3 ods. 1 posledný pododsek nariadenia č. 2988/95 sa má vykladať v tom zmysle, že stanovuje maximálnu premlčaciu dobu, ktorá je dvojnásobkom dlhšej premlčacej doby stanovenej vnútroštátnou právnou úpravou, Súdnemu dvoru sa predkladá táto prejudiciálna otázka: Za predpokladu, že vnútroštátna právna úprava stanovuje dlhšiu premlčaciu dobu, než je premlčacia doba stanovená v článku 3 ods. 1 nariadenia č. 2988/95, a súčasne stanovuje začatie plynutia takejto premlčacej doby od okamihu zistenia nezrovnalosti, začína plynúť maximálna premlčacia doba od okamihu, keď došlo k spáchaniu nezrovnalosti, alebo od okamihu zistenia nezrovnalosti?“

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke

17 Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 3 ods. 1 a 3 nariadenia č. 2988/95 v spojení so zásadou právnej istoty vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje päťročnú premlčaciu dobu, ktorá začína plynúť odo dňa, keď vnútroštátne orgány zistili nezrovnalosť vzhľadom na ustanovenia tohto nariadenia.

18 Na úvod treba pripomenúť, že z ustálenej judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že premlčaciu dobu uvedenú v článku 3 ods. 1 nariadenia č. 2988/95 možno uplatniť tak na nezrovnalosti vedúce k uloženiu správnej sankcie v zmysle článku 5 tohto nariadenia, ako aj na nezrovnalosti, o aké ide v prejednávanej veci, ktoré sú predmetom správneho opatrenia spočívajúceho v odňatí neoprávnene získanej výhody v súlade s článkom 4 tohto nariadenia (rozsudok z 2. marca 2017, Glencore Céréales, C-584/15, EU:C:2017:160, bod 26, a citovaná judikatúra).

19 Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora je pri určení rozsahu ustanovení práva Únie, v prejednávanej veci článku 3 ods. 1 a článku 3 nariadenia č. 2988/95, potrebné súčasne zohľadniť ich znenie, kontext a ciele (rozsudok zo 6. októbra 2015, Firma Ernst Kollmer Fleischimport und -export, C-59/14, EU:C:2015:660, bod 22 a citovaná judikatúra).

20 Pokiaľ ide o pojmy použité v tomto článku 3, treba uviesť, že tento článok vo svojom odseku 1 prvom a druhom pododseku stanovuje premlčaciu dobu konania v dĺžke štyroch rokov odo dňa, keď došlo k nezrovnalosti, alebo v prípade pokračujúcej alebo opakujúcej sa nezrovnalosti odo dňa, keď sa táto nezrovnalosť skončila, pričom spresňuje, že odvetvové predpisy môžu stanoviť kratšiu premlčaciu dobu, ktorá ale nesmie byť kratšia ako tri roky.

21 Navyše treba pripomenúť, že článok 1 ods. 2 tohto nariadenia definuje pojem „nezrovnalosť“ ako akékoľvek porušenie ustanovenia práva Únie vyplývajúce z konania alebo opomenutia hospodárskeho subjektu, dôsledkom čoho je alebo by bolo poškodenie všeobecného rozpočtu Únie alebo rozpočtov ňou spravovaných.

22 Článok 3 ods. 3 nariadenia č. 2988/95 stanovuje, že „členské štáty si zachovávajú možnosť uplatňovať dlhšie doby a lehoty ako tie, ktoré sú ustanovené v odsekoch 1 a 2“ tohto článku 3. Z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že takáto lehota môže vyplývať z uplatnenia vnútroštátnych ustanovení, ktoré už boli účinné pred týmto nariadením, alebo z nových vnútroštátnych ustanovení prijatých po tomto nariadení (pozri v tomto zmysle rozsudok z 2. marca 2017, Glencore Céréales, C-584/15, EU:C:2017:160, bod 65 a citovanú judikatúru).

23 Podľa tohto článku 3 ods. 3 majú členské štáty širokú mieru voľnej úvahy, pokiaľ ide o dĺžku dlhších premlčacích lehôt, ktoré prípadne zamýšľajú uplatňovať, pod podmienkou dodržania všeobecných zásad práva Únie, medzi ktoré patrí zásada proporcionality (pozri v tomto zmysle rozsudok z 2. marca 2017, Glencore Céréales, C-584/15, EU:C:2017:160, body 64 až 72, ako aj citovanú judikatúru).

24 Dodržiavanie tejto zásady konkrétne znamená, že uplatnenie dlhšej vnútroštátnej premlčacej doby na základe článku 3 ods. 3 nariadenia č. 2988/95 zjavne nejde nad rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie cieľa ochrany finančných záujmov Únie (pozri v tomto zmysle rozsudok z 2. marca 2017, Glencore Céréales, C-584/15, EU:C:2017:160, bod 74 a citovanú judikatúru).

25 Súdny dvor tak už z dôvodov, ktoré možno uplatniť na prejednávanú vec, pripustil, že päťročná premlčacia doba, rovnako ako premlčacia doba, o ktorú ide vo veci samej, zjavne nejdú nad rámec toho, čo je nevyhnutné na to, aby vnútroštátne orgány mohli stíhať nezrovnalosti poškodzujúce rozpočet Únie, keďže táto doba je len o jeden rok dlhšia ako doba stanovená v článku 3 ods. 1 nariadenia č. 2988/95, a z toho vyvodil, že takáto lehota je v súlade so zásadou proporcionality (pozri v tomto zmysle rozsudok z 2. marca 2017, Glencore Céréales, C-584/15, EU:C:2017:160, bod 74).

26 Súdny dvor sa však k dnešnému dňu nevyjadril k otázke, či článok 3 ods. 3 nariadenia č. 2988/95 umožňuje členským štátom odchýliť sa od toho, čo sa považuje za začiatok plynutia premlčacej doby stanovenej v článku 3 ods. 1 prvom a druhom pododseku tohto nariadenia tým, že stanovuje, že táto lehota začína plynúť odo dňa, keď vnútroštátne orgány konštatujú existenciu porušenia ustanovení tohto nariadenia.

27 Zo samotného znenia článku 3 ods. 1 a 3 nariadenia č. 2988/95, pripomenutého v bodoch 20 a 22 tohto rozsudku, v tejto súvislosti vyplýva, že normotvorca Únie mal prijatím tohto ustanovenia v úmysle len umožniť členským štátom predĺžiť premlčaciu dobu v porovnaní s premlčacou dobou stanovenou v článku 3 ods. 1 nariadenia č. 2988/95, s vylúčením akejkoľvek zmeny začiatku plynutia tejto doby.

28 Tento výklad založený na znení predmetných ustanovení je v súlade s kontextom, do ktorého tieto ustanovenia patria, ako aj s cieľmi, ktoré sledujú.

29 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že v súlade s článkom 1 nariadenia č. 2988/95 a ako vyplýva z tretieho odôvodnenia tohto nariadenia, toto nariadenie zavádza „všeobecnú úpravu týkajúcu sa jednotných kontrol a správnych opatrení a sankcií, ktoré sa týkajú nezrovnalostí s ohľadom na právo [Únie]“, s cieľom „brániť vo všetkých oblastiach činom, ktoré poškodzujú finančné záujmy [Únie]“ (rozsudok z 2. marca 2017, Glencore Céréales, C-584/15, EU:C:2017:160, bod 23 a citovaná judikatúra).

30 V tejto súvislosti Súdny dvor už rozhodol, že vnútroštátnym orgánom prináleží všeobecná povinnosť náležitej starostlivosti pri overovaní správnosti platieb, ktoré uskutočňujú a ktoré zaťažujú rozpočet Únie, čo znamená, že tieto orgány bezodkladne prijmú opatrenia na nápravu prípadných nezrovnalostí (pozri analogicky rozsudok z 11. júna 2015, Pfeifer & Langen, C-52/14, EU:C:2015:381, bod 67).

31 Keby sa pripustilo, že premlčacia doba stanovená v článku 3 ods. 1 prvom a druhom pododseku nariadenia č. 2988/95 začne plynúť až od okamihu, keď správny orgán konštatoval tieto nezrovnalosti, mohlo by to určitým spôsobom podporovať vnútroštátne orgány v ich nečinnosti, pokiaľ ide o začatie konania o týchto nezrovnalostiach, a hospodárske subjekty by boli počas dlhého obdobia vystavené právnej neistote a riziku, že už nebudú schopné predložiť dôkazy o správnosti dotknutých operácií (pozri analogicky rozsudok z 11. júna 2015, Pfeifer & Langen, C-52/14, EU:C:2015:381, bod 68 a citovanú judikatúru).

32 Treba pripomenúť, že najpodstatnejšie je, že požiadavka právnej istoty v zásade bráni tomu, aby orgány verejnej moci mohli donekonečna využívať svoje právomoci na nápravu nezákonnej situácie [pozri v tomto zmysle rozsudok z 27. januára 2022, Komisia/Španielsko (Informačná povinnosť v daňovej oblasti), C-788/19, EU:C:2022:55, bod 39 a citovanú judikatúru]. Stanovenie začiatku plynutia premlčacej doby na deň, keď vnútroštátne orgány konštatujú nezrovnalosť, by pritom bolo v rozpore s cieľom, ktorý sleduje zavedenie mechanizmu premlčania porušení v nariadení č. 2988/95. Takáto situácia by totiž týmto orgánom umožnila konať bez časového obmedzenia, pokiaľ ide o dátum, keď došlo k nezrovnalosti, alebo dátum, keď sa nezrovnalosť skončila, čo by v praxi predstavovalo riziko marenia inštitútu premlčania.

33 Skutočnosť, že právo Únie, konkrétne článok 3 ods. 1 štvrtý pododsek nariadenia č. 2988/95, okrem iného obmedzuje konanie vnútroštátnych orgánov v absolútnej premlčacej dobe rovnajúcej sa dvojnásobku premlčacej doby stanovenej v článku 3 ods. 1 prvom pododseku tohto nariadenia, nemôže členským štátom umožniť, aby sa vyhli dodržaniu tejto poslednej uvedenej premlčacej doby tým, že stanovia taký začiatok jej plynutia, ktorý by ju zbavil akéhokoľvek zmyslu.

34 Z uvedeného vyplýva, že článok 3 ods. 3 nariadenia č. 2988/95 v spojení so zásadou právnej istoty bráni tomu, aby sa členské štáty odchýlili od začiatku plynutia premlčacej doby, ako je stanovená v článku 3 ods. 1 prvom a druhom pododseku tohto nariadenia, pričom tento začiatok plynutia zostáva podľa týchto ustanovení v každom prípade stanovený na deň, keď došlo k spáchaniu

nezrovnalosti, alebo v prípade opakujúcej sa alebo pokračujúcej nezrovnalosti na deň, keď bola ukončená. Deň, keď sa vnútroštátne orgány dozvedia o nezrovnalosti alebo konštatujú jej existenciu, preto nemá vplyv na začatie plynutia tejto premlčacej doby (pozri analogicky rozsudok z 11. júna 2015, Pfeifer & Langen, C-52/14, EU:C:2015:381, bod 67).

35 Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby vzhľadom na znenie vnútroštátnych ustanovení, o ktoré ide vo veci samej, určil, či dodržanie požiadavky uvedenej v predchádzajúcom bode možno zabezpečiť v rámci výkladu vnútroštátneho práva, ktorý je v súlade s právom Únie, alebo či v prípade neexistencie takejto možnosti zahŕňa vylúčenie všetkých týchto ustanovení alebo ich časti.

36 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že požiadavka konformného výkladu zahŕňa povinnosť vnútroštátnych súdov, vrátane súdov rozhodujúcich v poslednom stupni, prípadne zmeniť ustálenú judikatúru, pokiaľ táto judikatúra vychádza z výkladu vnútroštátneho práva, ktorý je nezlučiteľný s právom Únie. Vnútroštátny súd preto nemôže platne tvrdiť, že nie je možné, aby vykladal vnútroštátne ustanovenie v súlade s právom Únie len z toho dôvodu, že iné súdy toto ustanovenie vykladajú v takom zmysle, ktorý je nezlučiteľný s týmto právom, alebo ho takým spôsobom uplatňujú príslušné vnútroštátne orgány (rozsudok zo 7. apríla 2022 Avio Lucos, C-116/20, EU:C:2022:273, bod 97 a citovanú judikatúru).

37 Z vyššie uvedených úvah vyplýva, že na prvú otázku treba odpovedať tak, že článok 3 ods. 1 a 3 nariadenia č. 2988/95 v spojení so zásadou právnej istoty sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje dlhšiu premlčaciu dobu, než je premlčacia doba stanovená v tomto článku 3 ods. 1, pod podmienkou dodržania zásady proporcionality. Tieto ustanovenia naopak bránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje, že táto premlčacia doba začína plynúť odo dňa, keď vnútroštátne orgány konštatovali nezrovnalosť, pokiaľ ide o ustanovenia tohto nariadenia.

O druhej otázke

38 Svojou druhou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 3 ods. 1 štvrtý pododsek nariadenia č. 2988/95 vykladať v tom zmysle, že ak členský štát využil možnosť, ktorú ponúka článok 3 ods. 3 tohto nariadenia, stanoviť dlhšiu premlčaciu dobu, než je premlčacia doba stanovená v jeho článku 3 ods. 1 prvom pododseku, absolútna premlčacia doba stanovená v tomto článku 3 ods. 1 štvrtom pododseku sa musí vypočítať s ohľadom na túto dlhšiu premlčaciu dobu alebo na premlčaciu dobu stanovenú v článku 3 ods. 1 prvom pododseku tohto nariadenia.

39 Článok 3 ods. 1 štvrtý pododsek nariadenia č. 2988/95 zavádza absolútnu hranicu, ktorá sa uplatňuje na premlčacie doby správnych konaní v súvislosti s nezrovnalosťami, pričom táto lehota uplynie najneskôr v deň, keď uplynie dvojnásobok tejto premlčacej doby stanovenej v tomto článku 3 ods. 1 prvom pododseku, bez toho, aby príslušný orgán uložil sankciu, okrem prípadov, keď bolo správne konanie prerušené v súlade s článkom 6 ods. 1 tohto nariadenia (rozsudok z 11. júna 2015, Pfeifer & Langen, C-52/14, EU:C:2015:381, bod 63).

40 Táto absolútna premlčacia doba prispieva k posilneniu právnej istoty hospodárskych subjektov tým, že bráni tomu, aby sa premlčacia doba donekonečna predlžovala opakovanými aktmi (pozri v tomto zmysle rozsudok z 11. júna 2015, Pfeifer & Langen, C-52/14, EU:C:2015:381, bod 64).

41 Z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že aj keď sa podľa článku 3 ods. 3 nariadenia č. 2988/95 uplatňuje dlhšia premlčacia doba, absolútna premlčacia doba stanovená v článku 3 ods. 1 štvrtom pododseku tohto nariadenia uplynie v každom prípade najneskôr v deň, keď uplynie doba rovnajúca sa dvojnásobku tejto dlhšej premlčacej doby (pozri v tomto zmysle rozsudok z 2. marca 2017, Glencore Céréales, C-584/15, EU:C:2017:160, bod 71).

42 Z predchádzajúcich úvah vyplýva, že na druhú otázku treba odpovedať tak, že článok 3 ods. 1 štvrtý pododsek nariadenia č. 2988/95 sa má vykladať v tom zmysle, že ak členský štát využil možnosť, ktorú ponúka článok 3 ods. 3 tohto nariadenia, stanoviť dlhšiu premlčaciu dobu, než je štvorročná premlčacia doba stanovená v jeho článku 3 ods. 1 prvom pododseku, absolútna premlčacia doba stanovená v tomto článku 3 ods. 1 štvrtom pododseku sa musí vypočítať s ohľadom na túto dlhšiu premlčaciu dobu.

O tretej otázke

43 Vzhľadom na odpovede, ktoré boli poskytnuté na prvú a druhú otázku, nie je potrebné odpovedať na tretiu otázku.

O trovách

44 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (šiesta komora) rozhodol takto:

1. **Článok 3 ods. 1 a 3 nariadenia Rady (ES, Euratom) č. 2988/95 z 18. decembra 1995 o ochrane finančných záujmov Európskych spoločenstiev v spojení so zásadou právnej istoty sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje dlhšiu premlčaciu dobu, než je premlčacia doba stanovená v tomto článku 3 ods. 1, pod podmienkou dodržania zásady proporcionality. Tieto ustanovenia naopak bránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje, že táto premlčacia doba začína plynúť odo dňa, keď vnútroštátne orgány konštatovali nezrovnalosť, pokiaľ ide o ustanovenia tohto nariadenia.**

2. **Článok 3 ods. 1 štvrtý pododsek nariadenia č. 2988/95 sa má vykladať v tom zmysle, že ak členský štát využil možnosť, ktorú ponúka článok 3 ods. 3 tohto nariadenia, stanoviť dlhšiu premlčaciu dobu, než je štvorročná premlčacia doba stanovená v jeho článku 3 ods. 1 prvom pododseku, absolútna premlčacia doba stanovená v tomto článku 3 ods. 1 štvrtom pododseku sa musí vypočítať s ohľadom na túto dlhšiu premlčaciu dobu.**

Podpisy